

Ке изнесам некои секавања од партизанскиот живот во 1942 година, во Битола и Преспа и посебно во врска со Наум Веслиевски Овчарот од с. Златари. Кој крајот на месец јуни 1942 година јас како борец с наоѓав во една битолска партизанска група од 6 души која погорување над селото "ера Битолско одаде оваа група тргна се искачи на Бигла и се префрли на најзападната западна страна каде се стретна со преспанската партизанска група која се состоеше од 8 борци. Така сите заедно станавме 14 души, от тие денови дојдо уште две групи од Битола од по тројца борци и така се собравме вкупно 20 души. Меѓутоа, кога требаше одредот да се формира дојдо и други раководни лица така се на се на денот на формирањето на одредот на 6 јули 1942 година бе вме 25 души меѓу кои и Мите Гајтан кој служеше како врска помеѓу одредот и раководните лица вероватно што тој ги доведе. От тие 24 борци кои бевме само 17 влеговме во одредот, други останатите сетум лица тројца беа во окружен оперативен штаб, тројца од покрајскиот оперативен штаб и секретарот на околинскиот комитет Битола Стив. Вкупно 24 значи со Мите Гајтан 25. При формирањето на одредот покрај другото беше избран штаб на одредот во кој за командат беше одреден Горе Велковски "Косте" од Прилеп, Наум Веслиевски за негов заменик овчарот од с. Златари, за политички комесар Јосиф Јосифовски "Свентарот" од Гевгелија, за негов заменик Илија Спировски/Панде / од село Избишта, за комесар за снабдување Пецо Божиновски од Битола, за негов заменик Ламбе Божиновски "Јане" од Битола. Наедно беа одредени тројца десетари за трите непотполни десетини на одредот и тоа: Крсте Соколовски/Јордан Пиперката/ од Златари, Илија Игевски/Цветан/ од Прилеп и Виктор Мемулан/Бустрик/ од Битола. Кога се стретнавме со преспанската партизанска група ми севише чудно дека четворица од борците беа во бугарски униформи на бухарски војници а тоа беја тројца златарци и еден кривенец кои биле дојдени на отсуство од војската, тие дезертирале од неа станале партизани тоа беја значи Наум Веслиевски Овчарот, Крсте Секуловски/Пиперката" Славе Илиевски "Стево" од Кривени и зајгнатиот Мите Трајчевски/Старејко или Васил како го викавме едно време од с. Златари. За овчарот мохам да кажам дека како појава како фигура ми беше карактеристичен беше физички доста здрав, и некако многу се интересираше за низа работи, така например во една торба носеше карти - скици и се учеше по ними да ги упоредува на теренот и да се снаоѓат на местото каде се наоѓаме и на други подалечни места, исто така имаше еден речник со интернационални зборови и секој ден учеше по неколку од тие зборови, така да беше заинтересиран да научи што повеќе, исто во кумандувањето се интересираше околу склопување и расклопување на оружјето, употребавата негова околу тактичките веаби за вгневе на нападна одбрана и слично. Од формирањето на одредот до Илинден времето го поминавме во неколку логори на Бигла. Така некое време бевме во еден логор наблизу под станицата месноста како го викаат, па бевме во една месност Тошиколена над Сопотско, после отидовме во еден логор на буковата шума на врвот Голем камен, овде во овој логор го издадовме првиот цумски весник, го работевме така на еден модар пакпапир. Лепевме напишани чланци, си спомнувам дека команданто на одредот Косте пишуваше за Сталинското движење во Совјетскиот сојуз. Илија Спировски пишуваше за Дамета Груев, јас пишувам зошто станав партизан-младинец, имаше и други чланци кои сум ги изумил веќе. Ние ги лепевме ними со квас од лебот направен на пакпапирот и го закачувавме на едно стебло каде сите борци имаа можност да го читаат. Се зборуваше тогаш дека ќе се врни размена на цумски весници помеѓу сите партизански одреди меѓутоа до вакво нешто недојде веројатно поради недоволните врски помеѓу самите одреди. Токму во овој логор дојде наредба да се отпочне со акции и прв ата таква акција беше Илинденскиот митинг во селото Смишево каде рано на 2 август во цутрите во селото поставивме стража

По Влеговме во него разделивме во групи и подгрупи со цел да го заплениме кметот на селската општина, кога го запленивме го наведовме на срет село меѓутоа кога дојде редот да се права населението каков е тој некои од постарите го бранеја плашејќи се да не ги изгорат бугарските фашисти селото по нашето поплакување, така штабот на одредот ослучи да го остави жив со навесно зашпакување и ако имавме од окружниот штаб наредба за ликвидирање го оставивме жив. За време на одржувањето на митингот во село Смилево беше ликвидирани изгорена општинската архива а некои работи од општината беја заплени и ги понесовме со себе. Во ова време Овчарот го носеше единствениот пушко-митролез што го имаше одредот и со својот помошник Стево метаа нна селото по различни улици сакајќи да покажат како да имаме повеќе макушко оружје, меѓутоа побитните задачи беја завршени овие двајнадруга влегоја долу по селото кај црквата под Смилево и тамо беја поставени во заседа. Беше саопштено уште пред влегувањето во Смилево дека се очекува да дојде на прослава бугарскиот министер на внатрешни работи Петар Габровски и ние си поставивме за за дача по можност да го заплениме, да го одведиме со себе а потоа евентуално да го замениме за некои наши раководни лица кои се наоѓаат по затворите и логорите. Во селото се задржавме од одрано изутрината до пладне до кај 12 сатот, потоа се собравме зедовме храна од населението и се повлекохме, накачивме по ридите и се унативме кон сртот на Бигла. По нашето заминување по дватриси стигнале камioni со бугарска војска и полиција во потреба по одредот. Се задржале некое време во селото прошетале нешто на околу цукале светум и понекогаш време на мест овие да дојдат за илнцен Габровски и компанија дошле тамо по неколку дена за да го направат тоа свое тожество, таа свеченост, инаку пред тоа се задржале во Битола каде исто така бил одржан некаков конгрес. Тогаш покрај другите во Смилево дошол командантот на пешадиската дивизија од Битола полковникот Иван Маринов, а се наогеле и некои од учесниците од илнценското востание Македонци кои попосле се одредиле се бугаризирале како Анастас Лозанчев од Битола, Георги поп Христов од селото Крстор и други, тие одржале таму еден вид митнг, одржале говори, зборувајќи долго Иван Маринов, ги напагал комунистите-шумкарите дека ќе ги униште и обекавал како Егејска Македонија ќе ја земе Бугарија и овде и таму се бугарски земји и многу работи накажал во тој свој говор. Имале со себе исто и музика која свирела пред куќата на Дамета Груев сакајќи да го покаже како свој човек. Она качувањето на сртот на Бигла го преврливме кстиот слеговме надолу кон Преспа и преку однапред закажаните врски се поврзавме со тамошните другари од тие места кој одредот во колона го поведија по назапад преку полето, преку јазот кај Чанкоец, падето есен Охрид кое го преврливме и се накачивме на оградите на Галичица, така да залого ровме над селото Болно близо до еелцето Илина во една закумена месност каде имаше вода за пиење и погодно место за логорување. Во овој логор се задржавме извесно време, тука го издадовме и вториот број на шумскиот весник а како во оној логорот порано над Гопеша така и тука читавме некои книги-литература којашто ја имавме некои од другарите ја читавме, останатите слушаа и така културно се воздигнувавме. Овде со храна бевме снабдувани преку партиската организација-партиската келија главно од селото Болно Дури порано кога бевме над златари, сопотско другарите кои ја носеја храната нагоре по ридитата, а ние како патроли ја прифаќавме, водачот на патротата се среќаваше со оние другари што ја носеја храната. Меѓутоа овде над Болно во општо не се среќававме со луѓето што ја носеа храната туку тие на некое бележито дрво со разгранета круна-круна оставаа некое време храна во торби вреќи а ние доаѓавме до тамо и ние ја прибиравме.

Тука се задржавме до средината на месецот септември а после Битката во Смишево врвеше Битка од неколку дневни потери меѓутоа потерите до кајнас на Галичица не стигна. Веројатно не ни се верувае дека можеше за една ноќ да изминеме толку долг пат и да се префрлиме и преку Битла и на Галичица. Поточно да кажам во прво време на Галичица се задржавме до средината на август а не до септември и во ова меѓувреме командантот на одредот Косте се поздравил со сите другари и рече: дека заминува кон Битола со цел да се формира таму нов одред. Тогаш за командант на одредот беше определен Овчарот а за негов заменик Јордан Пиперката. Кон средината на август дојд порака да се префрлиме пак на Битла со цел да се изврши нова акција. Стигнавме во респот на врвот Голем Камен над селото Сопоцско, тука одново се сретнавме со Стив кој од Битола доведе двајца нови болци. И беше скроен план да се изврши ноќе напад на фашистичките објекти во селото Кажани на патето помеѓу Битола и Есен. Во ова село имаше полициски подучасток имаше пограничен воен пост богат со складиште и централна селска општина. Пред извршувањето на овај напад Стив ни донесе еден план икциран на книга многу подробно изработен за објектите кои требаше да ги нападнеме во село Кажани. Тука стоеше како изгледа зградата на полицискиот подучасток, беја нацртани шатори во кои живееле војска и тоа што се знаеше колку лица во кои шатори во која одаја на участокот. Каде се поставени нивните стражари, кој прозорец има телена мрежа па неможе да се уфрли бомба, а кој нема каде може да се уфрли и други подробности. Подоцна разбравме дека овој план го изработил учителот Борис Стрезовски од Дебарско кој учетелству вале во селото Гавато и се метнал таму низ бугарските фашисти. Гавато кој не го сметале за свој непријател меѓутоа кога открише дека е тоа негово дело како и за другата негова комунистичка дејност бил осуден на смрт и погумен. Одејќи нокно време кон Кажани минавме покрај селото Доленци и тука ни наредија плачки те што ни веја повеќе во ранците и во торбите да ги оставиме во една колиба во едно лозје, со цел во истите можеше што повеќе спрема да натовариме од складштетото во Кажани до колку биде успешна акцијата. Времето беше врнежливо умаше кал и такатешко се патување. Под селото Кажани се среќава гру и луѓе од блиските села кои исто така биле замешани како откабизитани во акцијата некои од нив предходно ги сечеле телефоните кон Есен и Битола, други вооружени биле поставени по патот кон Есен и Битла со цел да попречат евентуално зајакнување на фашистите во Кажани а тројца другари беја определени како водичи на трите групи што беја формирани од одредот. Така една група под раководство на Стив требаше да ја нападне војската во шаторите, друга група под раководство на Овчарот имаше за задача да ја ликвидира полицијата во подучастокот, а трета група водена од Пецо Божиновски со која беше и пушконионтролебот да се постави кон складштетот општината така да по потреба полицијата и војската да неможат да земаат оттаму муниција оружје, бомби и други потреби. Во Кажани групата што беше на полицискиот участок имаше за задача прва да ја започне акцијата, меѓутоа практично не испадна така ами крупата со Стив која одле кон војската била забележана од стражарот и оттаму почна пукањето така што ние уште нестигнати до зградата на участокот бевме изненадени од тоа пукање таму и замислениот план неможевме повеќе да го изведуваме омака како беше поставен со изненадување. Попосле се зборувае дека фашистите во Кажани успеале да насетат дека ни се скрнати телефонските жици така биле поставени во приправност, незнаеле се вели неочеку вале и ка ќе бидат ги нападнати, но дека нешто некаде ќе има некаков напад тоа го мислеле.

Така да кога отпочинапукањето кај војската полицијата во приправност не дочека со пукање а ние тогаш наблизавме до участокот исто така со пукање и тоа траеше неколку часа од полнош на до разденување. Оваа група кај војската престана со пукањето се повлекле другарите мислејќи дека участокот е ликвидираан до тогаш зошто и ваму папка пукањето едно време. Но кога повторно почнавме со пукање кај участокот стив им нареци на другарите повторно да ја нападнат војската за да ја оневозможат да дајат помош кај полицијата и најполсе пред разденување бевме принудени да се повлечиме зато селото е на паде и постоеше опасност да им стигне помош од Битола и есен а ние бевме се на се 19 души и бевме опасно зноне да се остане денски. По повлекувањето одредот залогоува во месноста Рамниште над селото Дера и ика се в де дека никој од борците не е загинат нито ранет. Се собравме сите во ова месност се задржавме некој ден и ако врвеше од бугарски потери. Тука одржавме еден состанок еден вид конференција со сите борци каде беше извршена анализа на нападот во Казани. Кога беше речено дека основната задача е извршена имено дека Прилепскиот одред преди неколку дена нападнал и уништил полиција и нивни раководители во селото Плетвар Прилепско и бил принуден од бугарските потери сега ние со овој напат успеавме потерите да ги повлечиме на оваа страна а на тој одред да му бите опасната положбата. Меѓутоа, останатите задачи небаа извршени во акцијата на Казани. а тука требаше некој од раководителите фашисти да биде ликвидира и основно беше складштето биде исцрпено-запленето, така да другарите од селата кои дошле со торбичина да ги товарат се вратиле без товар. Овде после задржувањето една вечер приметивме дека ни го нема еден од брците еден евреин од Битола. Помисливме да не се изгуби самиот некаде ја претресивме шумицката никаде не го најдовме помисливме дека побегнал и повеќе несакавме да останеме на тоа место зато посеме опасност од провала. Исто така се реши да се нападне општината централна селска во селото Лопатица а на одење да се помине низ селото Стрежево кај еден постарите луѓе по име Бојче многу ни пречел на другарите комунисти во селото во нивните акции и ако негов син бил член на партијата во селото. Но кога излеговме од шумата вемерта да ја преминеме Шемница кон пат Стреже и Лопатица, тука како расправа другарите како требало да се снабдиме со храна и водич да доблеме но наместо тоа патролата приметива некое светкање на месечината ~~дека нешто не е во ред~~, ~~како од бајонети и шлемови~~, дека нешто не е во ред, така ни беше наредено покрај една меѓа да одиме по наредно по сенките на дрвата, колоната да биде порастегната, во случај ако се придука од некаде да неможе со еден рафал да бидиме понижтени сите. И точно кога ја префрлувавме реката Шемница одблиско започна пукање од бугарска заседа која благовремено била наместена и ископана. е стрелаше од повеќе видови пешадиско оружје, настана една гармотевица од пукање, а одредот како беше во колона неколку борци ја префрлија реката, залегна за некои стени каде огнот од стрелбата не ги фаќаше и полегна во реката, трети уште недојдени до реката по ендеците браздите и мешите. Бидејќи без меѓу оние на челото во колоната се најдов во групата што ја премина реката и се засолнав за спилите, тука бевме и Стив Илија спитовски и уште неколку друга ри. Си спомнувам дека стрелбата од цевките на непријателското оружје кое се гледаше од каде или по пламенот, тогаш Илија Рече таман ми е аргосана цевката од дождовите добив една прошика да си ја светнам. И почна по спилата да се накачува со цел да стрела оттаму. Меѓутоа Стив го тргназа нозе не го остави да пука велејќи му дека тука засолништето не е сигурно и не треба местата да си ги откриваме каде се наоѓаме а тие се на заседа уште од денски

добро ископани така да не може ништо да ни направи со пукањето. За останатите другари немавме пре нејќи каде се наоѓа оние што беа во оние групи, меѓутоа после извесно време слушнавме експлозија од рачна бомба како се констатира подоцна истата ја фрлиа нево Божиновски од како бидејќи лесно равет во ногата кога му докожа рана. Групата во која што се наоѓав во текот на ноќта го мени правецот што беше определен б дејќи слабо се помумани планините таму и сениски со цел да се вратиме на Бигла од каде што слегавме. Така се искачавме до близи сртот до Бигла каде почна да се осанува и беше опасно преку голмиот срт да се префрламе останавме близу во думата на источната страна. Тука го поминавме целиот ден онака поставени со повете кон средината а со главите настрана во круг и со оружјето враще, чекавме на бугарските потери во копка бидеме откриени еда се браниме. Инаку ни беше забрането да се јавуваме дека сме тука. Овде се разговараше и за самата заседа, како дошло до неа дали случајно сменавме на неја или намерно беше поставена некој што знаше дека тука ќе минеме, дискусиите беа подвоени небеше чиста работата, некои и ако сигурно се сомнева во нешто не сака отворено да кажат можда за да го одржуваат моралот на борците или небеше сигурни. Во нешто што стана зашто потертите после Кажани рја уште и можеше да се случи да сме удриле на заседа без да е намерно поставена. Наредната ноќ се префрливме преку Бигла и се загативме кон галичица. На стариот логор каде бевме и порано. Во овој логор присуствува и останатите другари кои небеза во групата во која што се наоѓав така на крајот и крајотат се собравме сите борци што учествувавме во нападот на Кажани. Го немаше само она еврејчето што ни се изгуби над селото Лера и уште четворица борци од одредот кои за време на заседата се издвоија и се повлекле кон Битола каде еден од нив бил зашпенет, затворен и подоцна интерниран а другите влегле во одредот што по тоа беше формиран. Наместо овие пет борци набарго кон крајот на август Светтарот ни доведе пет нови борци од кои четворица од село Подмочани и еден од с. Грнчари. Меѓутоа набаргу еден од овие од Подмочани го напушти логорот и илегално замтна и не се врати повеќе во одредот. Во ова време кајнас во логорот беше доведен и ед н војник од италијанската војска, го викавме Ило беше словенец. Не му го знам правото име, беше воздрасен човек доста слабичок се жалеше д ка неможе долго да патува дека учествувал во војните во Абесинија, албанија, така да едно време го испратија некаде ил позадината на опоровок, каде поасно бил зашпенет од страна на бугарите во некоја воденица во анковец и одведен во Битолскиот затвор понатаму што стана со тој човек неми е познато. Се секавам уште на Бигла кога се сретнавме до Преспанската група некако и свештарот и овчарот. Грнчари ги викавме, имаше една сметка таму неможевме да ги разликуваме по името се вртеја двајцата кога ќе викавме, а до дека се реше едниот да биде Светтарот а другиот да биде Грнчари Овчарот. И така се на рави таа разлика. Едно време кога загативме вошки кузнает од каде се родија тие дали можат да се создаде од самата нечисто тија или преку некој беја донесени главно ги имаше доста зовреме така, Овчарот кога фати првпат вошки немомеше да ги поднесува се секавам се соблекуваше до положна се сончаше ипереше алиштата му пречеја многу некако сакаше да ги очисти ами беше создадени гниди и немомеше да ги очисти. Во овој логор се задржавме до 11 септември кога по пладне дојде еден другарите од Болно и се интересираше преку штабот на одредот дали знаеме дека бугарската војска врши блокада широко планината. Ние незнаевме за тоа ништо во ова добронидојде затоа набарго се подготвивме и се дискутираше како да се бара излаза од оваа блокада, така беше одлучено човекот да се задржи за водич бидејќи најдобро го познаваше теренот и уште преди да се стени пред крајот тргнавме по една патека која беше добро

По шадне дојде еден од другарите од Болно.
и се интересираше ~~ж~~ преку Штабот на Одредот Бугарската војска врши
блокада широко околу планината. Ние не знаевме за тоа нешто но оваа
вест добре ни дојде Затоа навреме се подготвевме и се дискутиравме
како да се бара излаз од оваа ситуација. Така беше одлучено човекот
да се задржи за водата бидејќи наврно го познаваше теренот, и уште
пред да се стемни пред мракот тргнавме по една патека која беше
натриена од двете страни со шуми. Така да неможеше да се види од
неа било од каде, а еден од нас водеше влечкаше една шумка за да ги
засипува ~~драгите~~ клинците од обувките. Така слеговме во еден поток
вероватно е тоа болската река одевме кон исток и после извесно
време застанавме да одмориме на некои леденици, меѓутоа еден од
братите посече торба со трав па ја види како му одеснаа торбата
испаѓале зрна така што останале траги па беше одлучено да го
мениме правецот наместо по пат да тргнеме низ здравја шума што ни
создаде доста мака. Ноќе беше одевме запиравме се удиравме по очи
со праците и најпосле наближавме кон главниот пат што води од
Ресен кон Охрид. Едно време се јави Илија Спировски и бараше од
штабот водичот да му биде допуштено да се врати во своето село
Болно затоа таму ја биеле каибаната да бидат сите дома кој при
претресот ако се најде некој дома ќе му ја изгореле куќата..
и фамилијата ќе му биде изгорена и затоа овој човек да влезе во
одредот додека е ноќ. Меѓутоа се бараше од Илија да гарантира
дека ќе не изведе на прав пат. И тој тогаш се нафати тоа да го
стори бидејќи сме се наоѓале во реонот на неговото село Избишта
уште каде некогаш како дете волоарче се движел тој и ја познавал
месноста. Така беше вратен за болно а Илија не поведе понатаму и
наближавме до патот и тогаш бевме осветлени од една силја светли-
на па легнавме во шумата и мислевме дека некој насети нешто по
шумкањето и дека осветлува со ракети но меѓутоа утардивме дека тоа
биа фарови од еден камион, кој тука стоел па замзна кон Ресен.
Другарите цинеа дека според брчевето и движењето е празен камионот
па мислеа дека тука растоварил војска затоа беше одлучено да се
мени правецот и веќе таму не ќе има толку војска беше растварен
и ~~ж~~ овој камион. Кога наближавме повтор до цадето залегнавме
во стрелци и помна од човек на човек да се зборува да се мести
како да се прфрлиме што да направиме се слушна предлогот на коме-
сарот на одредот сите да тринеме наеднаш како некое ~~ж~~ стадо со
трчање да претрчаме ~~ж~~ па ако припукаат ја ќе погодат некој или не
меѓутоа командатот овој пат не се согласи со овој предлог и ~~ж~~
Овчарот рече дека ја зема цврсто командата во свои раце и дека тој
одговара сега не само за својот ~~ж~~ живот како секој одговараме,
туку и за животите на сите нас и дека ќе мораме сега неговите ко-
манди да ги извршуваме бидејќи да нема време повеќе за дискусија
и за одлучување. Така тој нареди еден по еден да се прфрлиме со
цел ако некаде да се пука останатите ~~ж~~ натака да го штитат тој
што се прфрла. И до колку дојде до пукотници насила ќе се прфла-
ме. Тогаш се крена левокрилниот беше наредено да оди подведен со
пунката враце да брза меѓутоа да не чука многу со нозете да се
чуе подалеку и да биде откриен од некоја заседа и тогаш барем мене
ми беше доста тешко бев во натпрегната состојба ми се тресеа раце-
те очекував што ќе стане со тој прв што се прфрлуваше затоа тој
како што се вели мракот го пробиваше. Меѓутоа, кога го прфрли пра-
зниот простор од цадето и празниот простор од овде навлезе од дру-
гата страна во соседната шума не плусна ништо така да и јас се

уталожив тогај вероватно исто се чувствуваа ик и останатите дру-
гари. Тргна друг, трет, така сите со ред па и јас кога се префрнав
не осетував никаков страз за разлика од она што првиот се префрла-
ше ме фате некаква трема. Кога сите се префрливме во шумата од
спротивната страна и се пребројавме дека сме тука падна команда
да се продолжи во правец на Бигла. Тогаш се јави Стево пред стројот
и рече дека јас го познавам овој терен и ќе ја поведе колоната ба-
дејки теренот ми е познат како "ривенец". И ја водеше де до некој па-
теки, де по некои шуми напреку да се стигне и така ик почнува да
се разденува патем. Дојдовме до едно паде што води од Ресен преку
Бигла за Боншта ик паш и тоа со дикат некако со дикад го минуваше
мислејќи да има ик и тука некоја заседа до немаше ништо и најпосле
залогоравме во месноста Пантоа Река Кривинско, Кривенски Јаворец,
како што го викаат. Наблизу пладне имаше сечиште во шумата меѓу-
тоа другари немаше воопшто тоа ни се виде некако чудно. Значи
испаѓаше дека им е забрането на луѓето од селата да ошат во шумата.
Меѓутоа дојде тука Стерјо Илиевски братна борецот Славе Илиевски
Стево кој се наоѓаше со нас како дозна како дојде дотука немаше по-
знато но го видов разговараше со братаси ик разговараше и со другите
другари и тој тогаш како подоцна сум разбрал од Стево добил писмен
налог од Светтарот и од Илија Шпировски кој да го однесе некако
до Болно до Митета Богоевски. И заминува човекот. Имаш задача и да
донесе и некаков одговор одтаму. Меѓутоа кога се врати наредниот
или понаредниот ден ми беше веќе бевме преместени во Грчирид тој тогаш
стигна во нашиот логор му било кажано каде ќе се наоѓаме меѓутоа
ни донесе лоши вести меѓу другото кажал дека одел само до падето
до Јанковец понатака неможел кон Болно блокадата траела и разбрал
од некои другари дека Стин и Мите на тој ден во таа црна сабота
на 12. септември 1942 година загинале некаде во лозјата под селото
Болно. Уште кога се наоѓавме во логорот кај Пантоа Река утрината
јас бев одреден за прв стражар останатите другари спиеа бевме умо-
рени и заспаа веднаш а мене ми нареди командатот како на помлад
да бидам стражар и ако во молев да не ме одредува за стражар оти
и мене ми се спие да не заспијам на стражарското место тој ми ка-
жа дека такво нешто не смеам да направам ми препорачуваше да се
бошам да рацете и по снагата со трње и до колку неке мокам да
издржам да го разбудам оној другар што најблиску до мене спие
за да ме замени. И во тоа време ми се слушна бучење од некаков мо-
тор. И видов над Бигла ниско леташе еден авион кој доаѓаше од кај
Бигослеката страна имаш двоглед се засолнав низ шумите гледав
кон него и бев упатен не се разбирав од авиони толку незнаев какво
е сматравето на нас дали може другарите да ги примете на некој на-
чин или неможе а мислев дека ќе замине на кај Охрид бидејќи натаму
се зафати. Меѓутоа, леташе на таа страна и почна да прави некаков
круг пак дојде над Бигла и тогаш го разбудив Светтарот му кажав
дека авион лета ниску го слушна и тој брчешето го виде меѓутоа и
самиот не знаеше дали треба нешто да се преземе па до разбуди
командантот Овчарот и уште пред да му каже зошто го разбудува тој
веднаш кога го слушка брчешето му беше јасно во што се работи
и наеднаш командуваше "во стрелци" во "стрелци" и другарите како
што беа заспани се разбудива и ги грабнаа сите пушките. Почнаа да
лажат да се рашируваат без да знаат зошто и како и дури после им
беше објаснато дека авион налетува и да се засолнат под густите
дрвја. Тогаш во гледавме авионот почна да ги стеснува круговите и
надгледуваше токму над пуштениот логор кој до ввєра се наоѓавме
на границите на Галичица и тогаш се слушна експлозија од бомби кој
ги истресе започнаа и нитролески рафали да се слушаат баш прашував
јас дали се овие рафали од авионот или од пешадијата од оздола.

А другарите ~~ми~~ ми објаскуваат дека е можно и едното и другото. Уште на два три пати авионот вртеше и испушташе бомби најпосле кога се растовари се врати во истиот правец кон Битола од каде што беше дојден и повеќе не се врати. Меѓутоа пукањето на пена-дијата продолжуваше и понатаму. Така да кога наближавме до логорот за кој точно знаеле каде сенаоѓа од каде го имале тој податок јас не знам сигурно од луѓето што ги имале затворено неможеа да издржи па се искакаа и кога најпосле стигнале на местото на логорот не нашле ни жива и умрена душа ни отепана. Се изнајутиле тие команда-ните живни почнале да зборуваат дали дошол некој авион ќе го виде-ле што ли се сторија каде отидоа да не се во некои пештерей и почна-ле по пештерите да бараат меѓутоа на крајот на краиштата неможеа ништо да најдат бидејќи не се наоѓале таму сме имале стрела за еден ден порано да се истргале од тоа место. И зедоа другарите за сме-тка на тоа да си прават шегги така да еден другар рече не би сакал да бидам во кожата на оној што му кажа да бугарите дека логорот се наоѓале таму а сега не се најдоа и не му веруваат дека логорот е таму па тешко нему сега како ќе помине. Веста за загиувањето на Стив и Мите ја примивме многу тешко. Бевме многу погодени со тоа меѓутоа другарите од раководството настојуваша да не уверат дека тоа не е сигурно треба од сигурни извори да се провери може тоа е пропаганда од фашистите не е точна вест, понатаму но најпосле сите проверувања дојдоа до исти резултат дека навистина загинале. Така да на првата вест се сеќавам дека Илија Спировски рече со-зи а бидејќи беше заменик на политичкиот комесар и секретар на партиската ќелија ние гледавме на него како на раководител ~~јана~~ верува дека се загинаа овие луѓе, а Мите Богоевски беше негов ин-тивен другар уште од деца, а исто така и Стив му беше вреник па се изгледаа како ученици во Битола биле запознати од порано. Со оглед дека во ова време настана голема провала во Битолско и Преспа и беа повеќето организирани другари затворени како во првиот битол-ски реон така и во Ресен и горна Преспа со што беше отежната и самата искрања и самото одржување на одредот и неговото дејство. Другарите кои беа од блиските села често пати одеа придружени од други борци ~~ек~~ кон своите села каде имаше веќе лоцирани бугарски војски каде одделенија, каде вод, каде чета по неколку месеци се задолжуваа во селата, беше воведен строг режим но неможеа луѓето да си одат по нивите ни по шумата да ~~кккк~~ изнесуваат храна така останавме без врски без снабдување со поранешната организација која по селата и во Ресен беше веќе разбиена од провалата. Гледав сум спомнувал сум одел вака со некој од другарите кој одеа да сепо-врзуваат еднаш со Овчарот бевме во некоја градина во Златари се најдовме со таткому Тамко таму разговаравме ни даде некакви пиперки, домати што имаше во бавчата ги наполнивме торбите раниците и така се разделивме се оплакувавме од фашистичкиот режим дека има поте-штокија и фамилиите кои имаат борци по ~~спредите~~ ^{после} им ги одзеле купо-ните за снабдување бил тешок животот ~~кккк~~ имаше некои одеше на ка- Лева ^{дека} имаше сестра таму Старејко отиде со Свештарот ~~јана~~ Стево натаму со цел некаде да се поврзат и понатаму со организацијата меѓутоа, неможеа да успеа да се поврзат со месниот комитет во Битола се најдувавме на некои пречки тешко беше поврзувањето, тешко одеше, така да и ако донесеа ~~кккк~~ овие другари по некој леб тоа бргу се тропеше и се постави прашање како ќе се одржиме почнавме да гладуваме да заслабнуваме и како основна храна ни служеа компи-рите кои ги корневме по нивите по Кривенско по Златарско, некои ре-коа дека столаните овие компири ги засадили намерно да ги најдат нам бидејќи биле организирани и симпатизери на движењето. Така ова траеше подолго време бидејќи од порано кога окружниот опера-тивниот штаб се наоѓаше во одој ~~спред~~ во почетокот на н.август

началникот на истиот Нине Ефтимов Петров од Крушево ми даде една врска во Демир Хисар кај Ристо Анџијата на Белички Ан јас ја пам-тев таа врска и како што рече тој ако се најдеме во тешка состојба да се обидеме да се поврземе со него и да бараме помош тогаш штабот одреди Јордан Пиперката и јас да се поврземе со тој човек со цел да преку него се поврземе и со месниот комитет во Битола. Во втората половина на м.септември заминавме со Јордана успеавме да се поврземе со Ристо а тој од своја страна да се поврзи со месниот ком.во Битола преку Гога Ѓорѓиевски брат на борецот Стерѓо Ѓорѓиевски кој се на-оѓаше во нашиот одред и му однесе писмо на штабот на одредот и тогаш овие во Битола се осигурале дека Стјив и Мите се загинали преку тоа писмо макар да имале чуено од порано но неверувале не биле сигурни во тоа. Како што Гога расправа од писмото разбирале дека на одредот му се непрекинати врските дека тешко се одржува и барале помош мате-ријална од месниот комитет и упатство за понатамошни дејства. Тогаш месниотком.одражал состанок и одредиле да дадат извесна помош, така да рекол тој Ристо ми испратиле 20.000 левоци и писмен договор и обле-ка за сите борци меѓутоа Ристо откажал да ги земе вршеле претрес на дулието така да зел само една облека и едно рало кондури. кој ги облекол на себеси и тие работи ми ги донесе ми ги предаде ги прибив-ме и уште нешто преку него беше закажано врска на истиот ден во еден од наредните торници во м.октомври да се сретнеме со курирот од мес.ком.во Битола. Меѓутоа, кога повторно одредот ојдовме во аот во за-жаното време Илија Спиrowsки и Митре Трајчевски и јас се поврзавме со Риста, но курир немаше дојдено а потера имаше од крушевскиот среден кој тие денови извршил акција во с.Мурше каде претепал некои полицај-ци и шумари растерал и одржал митинг и се снабдил сохрана така да во Битола се знаеше за овие потери бидејќи меѓугравкиот автобуски соо-брачај беше запрен па неможел курирот да дојде да се поврземе. На овој начин ние ја прекинавме оваа врска се поздравивме со Риста и заминавме. На овие две одења и во моето родно село Слепче успеавме да се поврземе со еден наш симпатизер Велко Матлиевски и некои од возрасните лица од моето семејство. Првиот пат кога се вративме во логорот ги зарадувавме другарите со воспоставената врска и добие-ната материјална помош а парите преку Стерѓа Илиевски ги употребивме за брашно жито леб но истоа набрзу сврши, а и компирите беа при крај и беше мацана положбата околу одржувањето на одредот. Меѓутоа кога им кажавме на другарите дека крушевскиот партизански одред врши акции и ако е положбата слична и таму после провалите што настанале и ние почнавме да кроеме да извршине некоја акција пред тоа Свешта-рот кој порано боледувал од ТБЦ беше заслабнат изнемоглен па се зе-де становиште да се испрати во позадина на опоравок еден ден Косте Кусаковски Савев борец од с.Подмочани како курир го одведе преку рраница во Преспа кон Курбиново и се врати самиот него го оставил таму на опоравок и зимовиште. Така одлучивме да извршине акција во с. Сопотско тоа беше на 22.октомври сега немавме месни водичи патувавме сами цела ноќ стивнавме таму застанавме блиску до шумата во селото останавме и денски тука со двоглед ја разгледувавме околината колку можевме да приметиме немаше војска во селото се повлекла, вград се-ланите слободно се движеа околу селото и селото така да по пладни определливме стражари поставија на патината и други места останатите навлеговање весело. Авлегувајќи така на влезот од селото една фами-лија правеше плитари во една месност па ги прашавме дали има војска во селото па ни рекоа дека нема, а одејќи кон сред селото го сретнавме селскиот поџак кој носеше пушка му ја зедевме пушката на истиот го забравме со себе тој молеше да му ја вратиме пушката поради тоа ќе

страда од Бугарите и на крајот пушката му ја вративме но без муниција муницијата му ја зедевме. Селаните се собраа на сред село одржавме митинг. За политичката ситуација зборувавме Илија Спировски за воената Цветан. — Овчарот пред тоа се осетуваше недобро го болев вратните жини го тревме и место него да зборува се јави десетарот Цветан. После тоа се разотидовме да собереме храна за нас низ селото бидејќи луѓето беа заплашени дваесеттина луѓе од селото се наоѓаа во затвор и меѓувремено стигна потерата која била известена од Ресен со камјони војска полиција во стралици се обиделе исто така да го опколат селото како што ние го направивме пред тоа со страхата и да не заобиколат и нас во селото. Сеѓутоа ние успеавме тргнавме по западната страна да се повлечеме кон шумата а меѓувремено почна и мракот веќе тие среќаа по нас и на тој начин го погодија Стерјо Гиргиевски Цорц во куржу во главата кој падна мртов започна и да врне и така се повлекохме од селото. Во ова повлекување се најдов во една група од четири лица кои отидовме во закажаното место зборно место Кривенско но други другари ме дојдоа таму подоцна разбравме дека една група се префрлила над Подмочани и една поголема група на Бигла залогорила во Сминивска корија, така да ние четворицата исто така се префрлиме преку градишта се здруживме со онаа групата што таму постоеше и така живеевме извесно време над шумата над село Грнчари а од Подмочани снабдувани со храна преку другарите од овие села. Додека оваа група пак од кај Смилево двајца другари решиле да заминат и заминале во Битола двајца се префрлија кај нас во Долна Преспа тројца останале во една симица да зимуваат на Бигла далеку над селото Златари.

- К р а ј -